

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. K.**, bývajúceho v K., zastúpeného JUDr. K. A., advokátkou so sídlom v K., proti žalovanému **Poľovníckemu zväzu**, so sídlom v H., **o vydanie predbežného opatrenia a náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 6 C 167/2009, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 31. marca 2010 sp. zn. 8 Co 207/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bardejov uznesením z 3. novembra 2009 č.k. 6 C 167/2009-16 zastavil konanie, v ktorom sa žalobca domáhal vydania predbežného opatrenia a zaplatenia sumy 203,69 € s príslušenstvom ako náhrady jemu spôsobenej škody. Rozhodol tiež o trovách konania. Na odôvodnenie výroku o zastavení konania uviedol, že žalobca za žalovaného označil „Poľovnícky zväz L. X. X. H.“. Takto označený žalovaný nie je zapísaný v žiadnom registri vedenom Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov alebo Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky v zmysle zákona č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve. V danom prípade bol spôsobom, ktorý vylučuje akékoľvek pochybnosti, za žalovaného označený subjekt, ktorý nemá spôsobilosť byť účastníkom občianskeho súdneho konania. Išlo o neodstrániteľný nedostatok podmienky

konania, v dôsledku ktorého neprichádzal do úvahy iný procesný postup alebo iné rozhodnutie, len zastavenie konania (§ 103 a § 104 ods. 2 O.s.p.).

Uvedené uznesenie napadol žalobca odvolaním, v ktorom za žalovaného označil „S. poľovnícky zväz, poľovnícke združenie P. so sídlom v H., IČO: X.“. Žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť.

Krajský súd v Prešove uznesením z 31. marca 2010 sp. zn. 8 Co 207/2009 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a žalobcovi nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení poukázal na vecne správne zistenia a právne závery súdu prvého stupňa uvedené v rozhodnutí napadnutom odvolaním. V danom prípade aj podľa názoru odvolacieho súdu ten, koho žalobca v žalobe označil za žalovaného, nemá právnu subjektivitu, a preto ani spôsobilosť byť účastníkom konania. Z obsahu odvolania odvolací súd vyvodil, že žalobca navrhuje (procesne neprípustnú) zámenu účastníkov konania (§ 92 ods. 4 O.s.p.), tento návrh ale nemôže nič zmeniť na správnosti záveru súdu prvého stupňa, že konanie treba zastaviť.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Žalobcom osobne vypracované dovolanie spresnila a doplnila súdom ustanovená právna zástupkyňa žalobcu, ktorá na odôvodnenie dovolania uviedla, že mu bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Súdu prvého stupňa vytkla, že nepostupoval podľa § 5 O.s.p. a žalobcu nepoučil o jeho procesných právach a povinnostiach. Po zistení, že ten, kto bol v žalobe označený za žalovaného, nemá spôsobilosť byť účastníkom občianskeho súdneho konania, bolo povinnosťou súdu poučiť žalobcu o možnosť navrhnúť zámenu účastníka na strane žalovaného. Súd prvého stupňa tak ale nepostupoval. Navyše, prehliadol, že žalobca jemu vytýkaný nedostatok odstránil tým, že v odvolaní navrhol pripustiť zámenu účastníkov na strane žalovaného (§ 92 ods. 4 O.s.p.). Z týchto dôvodov dovolateľ žiadal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátkou (§ 241 ods. 2 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd uznesením. Dovolanie proti uzneseniu je procesne prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.). Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením (§ 239 ods. 3 O.s.p.).

Dovolací súd konštatuje, že dovolateľom napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení konania, nemá znaky žiadneho z uznesení, proti ktorému je dovolanie podľa uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku prípustné.

Vzhľadom na § 242 ods. 1 O.s.p. a dovolacie námietky žalobcu dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval

vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a existencia procesných vád tejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolateľ tvrdí, že mu postupom súdov bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). O odňatie možnosti pred súdom konať ide v prípade nesprávneho postupu súdu, ktorým sa účastníkovi znemožňuje realizácia (uplatnenie) jeho procesných oprávnení, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Účastníkmi konania sú navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje (§ 90 O.s.p.). Právnu úpravu spôsobilosti byť účastníkom konania obsahuje § 19 O.s.p. Túto spôsobilosť má podľa uvedeného ustanovenia ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju priznáva zákon. V občianskoprávných vzťahoch majú spôsobilosť mať práva a povinnosti aj právnické osoby (§ 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Právnické osoby vznikajú dňom, ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo do iného zákonom určeného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje ich vznik inak (vid' § 19 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Právnické osoby, ktoré sa zapisujú do obchodného alebo do iného zákonom určeného registra, môžu nadobúdať práva a povinnosti odo dňa účinnosti zápisu do tohto registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak (§ 19a ods. 2 Občianskeho zákonníka). Právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak (§ 20a ods. 2 Občianskeho zákonníka).

V zmysle § 103 O.s.p. je súd povinný kedykoľvek za konania prihliadať na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 104 ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Pokiaľ je žalovaný v žalobe označený určito a zrozumiteľne, nie je vadou žaloby skutočnosť, že žalovaný nemá spôsobilosť byť účastníkom konania. V takom prípade ide o nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť. Ten, kto nemá spôsobilosť byť

účastníkom konania, nemôže v občianskom súdnom konaní vstúpiť do procesného vzťahu. V takto vadne začatom konaní nemôže podaním žaloby vzniknúť procesnoprávny vzťah, lebo tu od počiatku chýba jeden z jeho základných prvkov – spôsobilá strana občianskoprávneho sporu. Súd je preto povinný prihliadnúť na tento nedostatok podmienky konania a konanie zastaviť (§ 103 O.s.p. v spojení s § 104 O.s.p.). Keďže súd v prípade neodstrániteľného nedostatku podmienky konania nemôže v konaní pokračovať a je povinný konanie zastaviť, nemôže v takto (vadne) začatom konaní dôjsť ani k zámene účastníkov v zmysle § 92 ods. 4 O.s.p. (viď tiež R 45/2003).

Z obsahu spisu vyplýva, že ten, koho žalobca pri začatí konania dostatočne konkrétne označil za žalovaného (t.j. „Poľovnícky zväz L. X. X. H.“), nebol zapísaný do zákonom určeného registra. Keďže takto označený subjekt nemal spôsobilosť mať práva a povinnosti, nemal spôsobilosť byť účastníkom predmetného súdneho konania. Z dovolania nevyplýva, že by žalobca spochybňoval tento záver súdov nižších stupňov. Niet pochyb, že v preskúmvanej veci išlo teda už v momente začatia konania o prípad neodstrániteľného nedostatku podmienky konania.

Vzhľadom na to, že žalobca kvalifikovaným spôsobom označil za žalovaného toho, kto nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, bolo potrebné konanie bez ďalšieho zastaviť. V takto vadne začatom konaní neprichádzala do úvahy ani žalobcom navrhovaná zámena v osobe žalovaného (§ 92 ods. 4 O.s.p.).

Poučovaciu povinnosť v zmysle § 5 O.s.p. vymedzujú vždy konkrétne okolnosti prejednávanej veci. Dovolateľ v danom prípade neopodstatnene súdom vytýka, že mu neposkytli poučenie v zmysle uvedeného ustanovenia – zámena účastníkov na strane žalovaného z procesného hľadiska neprichádzala do úvahy. Procesný postup súdov nižších stupňov, ktorý bol v súlade so zákonom, nemal za následok procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

So zreteľom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 239 O.s.p. a § 237 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolačí súd odmietol dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

V dovolacom konaní nebol žalobca procesne úspešný a nevzniklo mu právo na náhradu trov konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 3. februára 2011

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková